

Tämä on rinnakkaistallenne. Sen viitetiedot saattavat erota alkuperäisestä /

This is a self-archived version of the original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Version: publisher's version

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä: /

To cite this article please use the original version:

Kähkönen, K. 2024. Klusterityö vahvistaa alueellista ruokajärjestelmää. Kehittyvä elintarvike 35 (2), 12-13.

Klusterityö vahvistaa alueellista ruokajärjestelmää

Pohjois-Savon ruokajärjestelmä haluaa olla kestävämpi yhdessä. Ratkaisu on klusteritoiminta.

Ruuantuotannon merkitys pohjoisilla alueilla kasvaa tulevaisuudessa, kun ilmastonmuutos haastaa kasvituotannon Etelä-Euroopassa ja ruoan globaali tarve kasvaa nopeasti.

Pohjois-Savossa on yli 150 000 hehtaaria käytössä olevaa maatalousmaata, miltei 7 prosenttia koko Suomen maatalousmaasta. Maidontuotanto on vahvaa, ja valtaosa pelloista on nurmen ja rehuviljan tuotannossa. Maakunta on myös Suomen suurin marjantuottaja.

Tuotannon rakenne on kuitenkin muutoksessa. Jotta koko ruoantuotannon ketju toimii, tarvitaan uudenlaisia toimintamalleja, lisää yhteistyötä, arvonnäkökulmaa alueelliseen ruokaketjuun sekä reilumpaa tulonjakoa ruokaketjun sisällä.

Pohjois-Savossa ruokamurrokseen on vastattu tiivistämällä yhteistyötä. Vuonna 2020 perustettu Pohjois-Savon

Agri-Food -klusteri toimii kasvualustana yhteistyölle sekä ideoiden kehittämiseksi ja toteuttamiseksi, tukee alan muutuskäytännön ja kestäväyyttä ja on Pohjois-Savon ruokajärjestelmän kehityksen promoottori ja yhteen saattaja.

Klusterin toiminta on vauhdittunut viime vuonna käynnistyneen Agri-Food Network -hankkeen myötä. Pohjois-Savon liiton rahoittamaa hanketta toteuttavat Savonia-ammattikorkeakoulu, Luonnonvarakeskus, Ylä-Savon ammattiopisto ja Itä-Suomen maa- ja kotitalousnaiset.

KLUSTERI KOKOAA RUOKA-ALAN VERKOSTOT JA TOIMIJAT

Pohjois-Savon Agri-Food -klusterissa toimii kolme alaverkostoa: Ruokalaakso, TasteSavo ja Laari.info. Ruokalaakso yhdistää alueen elintarvikekehitykseen, alan tutkimukseen ja opetukseen liittyvät toimijat. TasteSavo edistää alueen ruoka-

kulttuuria ja kokoaa yhteen ruokamatkailu- ja lähiruokatoimijat. Laari.info on alkutuotantoon ja maaseutuyrittäjyyteen keskittyvien koulutusten, tapahtumien ja tiedonjaon verkosto.

Yritykset voivat liittyä suoraan klusteriin tai toimia alaverkostojen kautta. Agri-Food -klusterin jäsenmäärä kasvaa tasaisesti, ja tällä hetkellä suoria jäseniä on 37.

Yhteenlaskettuna klusterityössä on mukana jo yli 70 alueen keskeistä toimijaa. Tahtotilana on rakentaa alueesta kestävä ruuantuotannon suunnannäyttäjä ja ruokainnovaatioiden kotipesä.

KLUSTERI VIESTII JA JÄRJESTÄÄ

Klusterien palveluissa on tyypillisesti paljon samankaltaisuutta toimialasta tai maasta riippumatta. Klusterin perustointia aktiivinen viestintä ja tapahtumien järjestäminen.

Viestintää toteutamme sosiaalisessa mediassa ja uutiskirjeillä. Tapahtumien järjestämisessä teemme yhteistyötä klusterin jäsenverkoston kanssa, jolloin ne palvelevat laajasti koko Pohjois-Savon ruokajärjestelmän toimijoita.

Tapahtumajärjestämisessä tärkeää on ruokaketjun toimijoiden kohtauttaminen ja suuntautuminen tulevaisuuteen. Viimeisimmät tapahtumat ovat käsitelleet yhteistyötä Pohjois-Savon ruokajärjestelmässä, ilmastonmuutoksen vaikutuksia ja vihannesten viljelyä Itä-Suomessa.

Klusteritoiminnan alla on käynnistetty myös kaksi uutta tapahtumakonseptia, Satoa Siilinjärvi ja lähiruokatapahtuma Lähellä!, joissa paikallinen ruoka ja kuluttajat kohtaavat. Poikkeuksetta tapahtumissa eniten kiitosta keräävät ihmisten kohtaamiset ja niissä syntyneet yhteistyöideoiden siemenet.

Toimintaan kuuluu myös uusien hankkeiden ideointi ja valmistelu jäsenverkoston kanssa. Hankkeet ovat keino saada resursseja alueen innovaatioihin ja kehitysaskeliin ja synnyttää käytännöllä-heistä yhteistyötä. Klusteriverkosto seu-

raa niin alueellisia, kansallisia kuin kansainvälisiäkin rahoitushakukuluutuksia.

PALVELUTARJONTAA KEHITETÄÄN

Klusteri kehittää aktiivisesti palveluitaan ja kokeilee erilaisia toimintatapoja niiden tuottamisessa. Viime puolen vuoden aikana on pilotoitu kansainvälisten markkinaselvitysten tekeminen ja tiedonkeruu hankevalmistelua varten. Pilotit toteutettiin Savonia-ammattikorkeakoulun kansainvälisen liiketalouden ja luonnonvara-alan opettajien ja opiskelijoiden kanssa.

Markkinaselvitystyössä osallistuvat yritykset saivat kirjallisen raportin valitsemansa kohdemaan markkina- ja kilpailutilanteesta tukemaan kansainvälistymistään ja viennin kohdemaan valintaa. Hankevalmistelua tukevassa tiedonkeruussa puolestaan klusterin jäsen sai merkittävää lisäresurssia tarvittavan tiedonkeruun toteuttamiseen sekä valmiiksi analysoidun aineiston hyödynnettäväkseen. ●

@agri-food Pohjois-Savo

POHJOIS-SAVON AGRI-FOOD -KLUSTERIN PALVELULUPAUKSET

- Savolaisen ruokajärjestelmän kehittämisen promoottori ja yhteen saattaja alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti.
- Aittoa vuorovaikutusta ja tiedonvaihtoa ruokajärjestelmän toimijoiden välillä.
- Vahvaa yhteistyötä savolaisen ruokaketjun näkyvyyden ja tunnettuuden eteen.
- Verkosto konsortioiden muodostamiseen, uusien kumppanien löytämiseen ja rahoituskanavien haltuunottoon.
- Tuloksellista yhteiskehittämistä ja asiantuntijuutta yritysten kestävä kasvun ja muutuskäytännön tueksi.

Mikä on klusteri?

KLUSTERIT ovat toisiinsa liittyvien toimialojen ja osaamisen alueellisia ekosysteemejä. Sen toimijoiden välillä on keskinäistä riippuvuutta.

EU kannustaa alueita muodostamaan klustereita ja tukee työtä ja keskinäistä verkottumista European Cluster Collaboration Platformin (ECCP) palveluilla. Palveluihin kuuluu koulutuksia, kohtauspaikkoja, tiedonhakukaviana ja ajankohtaisviestintää EU-rahoituksista.

Euroopasta ruoka-alan klustereita on rekisteröityneenä ECCP-alustalle toista sataa, joista vanhimmat ovat toimineet jo parikymmentä vuotta. Suomesta ruokateemaisia klustereita löytyy alustalta kolme: Etelä-Savon ruokaklusteri, Arktinen älykäs maaseutuverkosto ja Agri-Food Pohjois-Savo. Näiden lisäksi Suomessa on myös muita aktiivisia ruoka-alan klustereita, kuten Päijät-Hämeen viljaklusteri.

Klusterit ovat merkittäviä EU-rahoitusten kuten tutkimus- ja innovointialan puiteohjelma *Horisontti Euroopan* hyödyntäjinä ja kanavoijina.

www.clustercollaboration.eu
www.agrifoodclusters.fi

Pohjois-Savon Agri-Food -klusteri on kasvualusta alueen ruokajärjestelmän kehitykselle.